

Socialtjänstförvaltningen

INDIVIDORIENTERADE VERK-
SAMHETER

Handläggare: Nina Möрман Aldunge
Tfn: 508 25 006

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2006-05-16

SOCIALTJÄNST-
NÄMNDEN
2006-06-13
DNR 307-0543/2003

Till
Socialtjänstnämnden

Utvärdering av utbildning om dubbeldiagnoser för institutionspersonal

(3 bilagor)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner rapporten.
2. Rapport inklusive bilagor skickas till kompetensfondens kansli.

Dag Helin

Rita Kahn

Eva Sandberg

Sammanfattning

Socialtjänstförvaltningen har med medel från kompetensfonden genomfört en utbildningssatsning för institutionspersonal om klienter med dubbla diagnoser d.v.s. klienter med missbruks- och psykiska problem. Den genomförda utbildningen var mycket uppskattad och har varit ett viktigt kompetenshöjande instrument, som enligt utbildningsdeltagarna lett till ett bättre omhändertagande av klienter med komplexa vårdbehov.

Bakgrund

Förvaltningen beviljades 750 tkr för att genomföra en utbildningssatsning om dubbeldiagnoser för institutionspersonal inom Kund- och Individorienterade verksamheter på Socialtjänstförvaltningen. Den genomförda utbildningen planerades tillsammans med Beroendecentrum Stockholm och genomfördes i form av två blockutbildningar för 30 personer, en serie öppna föreläsningar och tre kurser i återfallsprevention.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Individorienterade verksamheter.

Uppläggning av utbildningssatsningen

Första blockutbildningen genomfördes hösten 2004 och andra blockutbildningen under våren 2005. Blockutbildningarna omfattade ca 9 heldagar vardera under en termin.

Innehållet i *blockutbildning 1* var samverkan, bemötande och förhållningssätt kring klienter med dubbbeldiagnos:

- Socialpsykiatri, samverkan
- SBU:s rapport och slutsatser; behandling av alkohol- och narkotikaproblem; farmakologisk behandling och psykosocial behandling
- Studiebesök på Lövstalund
- Psykiska funktionshinder – stöd och hjälp vid kognitiva funktionsstörningar
- Etik, moral och ansvar
- Riskanalyser, riskbedömning och förhållningssätt

Blockutbildning 2 syftade till att ge mer fördjupade kunskaper och omfattade psykiatrisk sjukdomslära, missbruk/drogkunskap och behandling kring klienter med dubbel-diagnos. Majoriteten av deltagarna valde efter blockutbildning 1 att gå vidare till fortsättningsblocket. Innehållet i blockutbildning 2 var:

- Psykiatrisk sjukdomslära – vanligaste förekommande diagnoserna
- Personlighetsstörningar
- Neuropsykiatri
- Signaler på insjuknande
- Behandling i sluten- och öppenvård
- Missbruk/beroende
- Drogkunskap, beroendeutveckling
- Psykofarmakologi
- Somatiska komplikationer
- Forskning inom missbruk och psykisk störning
- Samverkan, familj och nätverksarbete
- Motiverande förhållningssätt (ett tvådagars seminarium om motiverande samtal - MI)

De *öppna föreläsningarna* under hösten 2004 och våren 2005 behandlade samma teman som blockutbildningarna och syftade till att ge all institutionspersonal viss grundläggande information inom ämnesområdet. Under hösten 2004 och våren 2005 genomfördes 9 respektive 8 öppna halvdagsföreläsningar. Flertalet föreläsningar dubblerades för att så många som möjligt skulle kunna delta och för att minimera vikariekostnaderna. Föreståndarna inbjöds också till föreläsningarna för att på så sätt också ge dem en inblick i blockutbildningarnas innehåll.

Under hösten 2005 och våren 2006 har totalt 3 *kurser i återfallsprevention* för 15 deltagare/kurs genomförts. Kurserna omfattade fyra heldagar med en heldag åt gången. Återfallsprevention är en manualbaserad behandlingsmetod som utgår ifrån kog-

nitiv beteendeterapi. Kurserna bestod av teoretisk och praktisk undervisning i form av rollspel etc.

Utvärdering

Utvärderingen har genomförts av Jouko Lindgren inom Individorienterade verksamheter med handledning från FoU-enheten. Deltagarna i blockutbildningarna har fått svara på frågor om förväntningar på den kommande utbildningen vid kursens början och de har dessutom besvarat en enkät efter avslutad blockutbildning både i blockutbildning 1 och 2. Samtal i fokusgrupper har utöver detta skett vid två tillfällen. Under dessa samtal ställdes frågor om utbildningen, förvärvade kunskaper och hur kunskaperna kunnat implementeras i verksamheterna. I fokusgrupperna har ett antal förestandare, institutionspersonal som gått blockutbildningen samt institutionspersonal som gått på föreläsningarna deltagit.

Förvaltningens synpunkter

Den genomförda utbildningssatsningen har varit mycket lyckad. Uppläggningsen av kursen i form av fördjupade studier i blockutbildningen för en mindre grupp kombinerat med öppna halvdagsföreläsningar med samma teman som i blockutbildningen gjorde att all institutionspersonal kunde erbjudas utbildning i någon form.

Den nya kunskapen har enligt utvärderingen lett till en större säkerhet i bedömningarna och en ökad självständighet hos personalen. Osäkerheten för diagnoser har försvunnit och arbetet uppfattas vara mer kunskapsbaserat. Utbildningen har varit ett viktigt kompetenshöjande instrument som lett till ett bättre omhändertagande av klienter med komplexa vårdbehov.

Många framhöll också att kombinationen teori/praktik var bra och hade klara fördelar istället för en sammanhängande utbildning. Man tyckte även att det var positivt att så många fått förmånen att gå utbildningen, men att det vore önskvärt att fler kurser kunde anordnas så att alla som vill får möjlighet att gå blockutbildningen. Att höja grundkompetensen hos all personal ansågs viktigare än att vissa får spetsutbildning. Utvärderingen redovisas mer detaljerat i *bilaga 1-3*.

Bilagor:

1. Utvärdering av utbildningsblock 1 och föreläsningar hösten 2004- Jouko Lindgren 2005-05-17
2. Utvärdering av utbildningsblock 2 våren 2005 – Jouko Lindgren 2005-11-01
3. Uppföljning av blockutbildningen – Jouko Lindgren- fokusgruppsamtal våren 2006